

Brabantiae pars prima,

cujus caput

L O V A N I V M.

Olim Co-
mitatus.

Præcipua
inter Bra-
bantiae Te-
trarchias.

Oppida.

Thena.

Brabantia in Tetrarchias quatuor dividitur, quæ nomen fortiuntur à primariis urbibus, Lovanio, Antverpia, Bruxellis, Busco-ducis. Fuit olim Lovanium Comitatus, ejusque memoria repeti potest ab anno salutis ducentesimo. Alii volunt Ducatum fuisse, majori Brabantiae parti jura dantem. Atque hinc Principes sibi titulum sumsisse Comitum Lovaniensium, usque ad tempora Godefridi Barbat, qui aucta ditione, abdicato Lovaniensis Comitatus titulo, nomen sumserit Brabantiae, & transposita litera, Brabantiae. Hodie etsi illam dignitatem non sustineat, metropolis tamen est totius Ducatus Brabantiae, ac quatuor Tetrarchiarum caput, reliquas urbes dignitate præcedens. Præstat enim Lovanium omnium prima Principi juramentum, uti & ille primum illi se juramento fidei obstringit. Primum ei in communibus provinciae negotiis votum, præterquam in subsidiariis Regis petitionibus, in quibus Antverpia, propter opum vim, primam dicit sententiam. Quare prima simul & vetustissima habetur Brabantiarum civitatum.

Eam caput agnoscunt *Thena*, *Lewia*, *Gemblacum*, *Diesthemium*, *Hala*, *Sichemium*, *Iudonia*, *Hanutum*, *Landa*, aliaque oppidula; quorum alia quidem Lovanium, inde Brabantiae Cancellariam: alia vero primo ac immediate, ut vocant, Cancellariam eandem appellant.

Thena, seu Tillæmons, sita ad flumen Getam, qui haud procul inde oriens, eas interfuit, unde porro Halam profectus in Demeram tandem aquas suas exonerat. Lovanio distat atque Centronibus trium leucarum intervallo. Amplum satis est & grande: quin temporibus paulo magis remotis fuit maximi nominis, & commerciis florida civitas, quod ex eo colligitur, quod olim ter ejus pomœria fuerint producta. Quin arbitrantur quidam, *Thenas* fuisse inter primarias Brabantiae urbes quartam. Diruta vero pluries, & crudeliter lacerata fuit atrocibus bellis cum Gallo & Leodicensibus; ita ut hodie maneat magna ex parte deserta & cultoribus vacua. Insigne in ea & memorabile est collegium Canonicorum. Inter tres capitales minores, primum obtinet locum, eximiis adeoque iisdem magna ex parte cum illis primariarum quatuor urbium, privilegiis ornata. Horario fere itinere in circuitum patet. Muri variis turribus sunt

BELGICA.

conspicui. Flumen duodecim pontibus est stratum. Tres in urbe communes, seu publici fontes. Sex portæ interiores, exteriores autem quatuor. Septem denique fora.

Lewia sita est ad torrentem *Gefam*, qui haud longe ab oppido in fluvium *Getam* influit. Distat Centronibus quidem una, *Thenis* vero duabus, vel circiter, leucis. Oppidulum validum, probeque adversus hostiles insultus munitum, quia videlicet limitaneum & Eburonum agro conterminum. In eo est magnus ille Prioratus, quem vocant, *Ordinis Divi Augustini*, cujus Prior unus est ex duodecim Antistitibus Brabantinis.

Diesthemium situm est ad *Demeram* flumen, oppidum concinnum & territorio late diffuso insigne, ubi plurimi fiunt panni & alterius generis merces. Superbit titulo Baronatus, præestque illi hodie Princeps *Auriacus*, cujus majoribus obvenit facta permutatione cum Duce *Clivia*, in vicem oppidi *Sittart*.

Gemblacum, vulgo *Gemblours*, olim Comitatus fuit, sed in Abbatiam conversa, veterem illam dignitatem amisit. Ejus Abbas inter Nobiles quidem primus, inter Antistites Brabantiae potestremus rogatur sententiam, estque Ecclesiasticus, simul & secularis oppidi dominus. Meminit ejus *Platina*, cujus verba sic habent: *Hujus quoque Pontificis merito adscripserim Sanctum Vigibertum, nobilem Lotharingia Principem, qui Gemblacense cœnobium propria impensa, magnis operibus, brevi exstruxit.*

Hala, quæ & *Halena* Latine scribentibus, posita est ad torrentem *Getam*, *Lewia* quidem duabus, *Landa* vero quatuor leucis abjuncta. Et quia sita est in extrema parte Brabantiae, *Leodicensi* terræ vicina, nec admodum longe à *Gelria*, sæpius quoque per bella vastata fuit misere & attrita. Quamobrem, ut restaurari possit, luculentis admodum privilegiis à Principibus suis ornata est.

Iudonia, quam & *Geldernacum* appellant, sita est ad torrentem *Giam*, & *Gemblaco* quatuor leucis abjuncta. Vetustam hic videre est arcem, in qua, ob egregiam cœli temperiem, Principes liberos suos educari olim curabant.

Hanutum, oppidum est mire antiquum, amœno undique & fertili agro circumdatum. *Iudonia* distat plus duabus leucis.

Landa, Brabantiarum urbium creditur esse vetustissima. *Hanuto* abest duabus leucis.

Metropolis Tetrarchiae Lovaniensis est *Lovanium*. quod clarissimus *Lipsius* censet sub *Normannica* tempora conditum, & nomen ab ipso situ lingua nostra sumsisse. Est, inquit, in hac urbe ad Orientem collis & silva, quam *Lo* etiam

E

nunc